

Nr 66.

Av herr **Bergqvist m. fl.**, om *höjning av arvodet vid garnisonspastorsbefattningen i Boden.*

Vid kommandantskapet i Bodens fästning är en garnisonspastor anställd, vilken på grund av år 1921 är skedd lönereglering för arméns och marinens personal m. m. åtnjuter ett arvode av 4,200 kronor.

Vid arvodets fastställande avsågs detta såsom ersättning åt person, vilkens hela arbetstid icke behövde tagas i anspråk för befattningens skötande.

Förordnandet som garnisonspastor har hittills bestritts av kyrkoherden i Överluleå församling.

Med de krav, som måste ställas på den andliga vården vid garnisonen, icke blott den rent religiösa utan även den kulturella, kan befattningen ej på ett tillfredsställande sätt uppehållas som bisyssla. Detta har länge varit uppenbart. En särskild prästman, som helt ägnar sig åt verksamheten vid garnisonen, är av behovet påkallad. Helst bör det vara en ung kraft, som har förståelse för ungdomen och som kan göra sig förstådd av denna, men tillika en kraft, som är något beprövad och som hunnit skaffa sig någon erfarenhet av hur man bäst kan gagna de unga.

Det arvode, som är anslaget till garnisonspastorsbefattningen, är dock för knappt tilltaget för att någon dugande prästman skulle vilja mottaga förordnande å densamma såsom en heltidsbefattning. Med de dyra levnadsförhållandena i Boden skulle han ej kunna existera därpå.

Med hänsyn härtill har kommandanten i Boden hos Kungl. Maj:t gjort hemställan om förhöjning av berörda arvode med 1,800 kronor till 6,000 kronor (Bilaga 1).

Denna ansökning har i särskilda underdåniga utlåtanden tillstyrkts dels av arméförvaltningens civila departement (Bilaga 2) och dels av domkapitlet i Luleå (Bilaga 3).

Arméförvaltningen har ock i sin underdåniga skrivelse den 31 augusti 1935 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1936/1937 tillstyrkt den ifrågasatta arvodesförhöjningen (Bilaga 4).

Med hänvisning till vad sålunda anförts och då det för den andliga vården vid garnisonen är synnerligen önskvärt att en särskild prästman där må kunna anställas, hemställes härmed vördsamt,

att riksdagen måtte medgiva, att arvodet vid garnisonspastorsbefattningen i Boden från och med budgetåret 1936/1937 höjes med 1,800 kronor till 6,000 kronor och att slutsumman av kommandantskapets stat ändras i överensstämmelse därmed.

Stockholm den 20 januari 1936.

O. Bergqvist.

C. I. Asplund.

P. Sandström.

C. Fr. Carlström.

*Avskrift.**Bilaga 1.*

Till Konungen.

Garnisonspastorn vid kommandantskapet i Bodens fästning åtnjuter ett arvode av 4,200 kronor per år jämte kallorts- och dyrtidstillägg. Detta belopp är av den storleksordning, att befattningen givetvis är att betrakta såsom en bisyssla, vars innehavare alltså dessutom måste åtnjuta fasta inkomster från annan prästerlig befattning.

Så är också för närvarande fallet. Emellertid har utvecklingen gått i den riktningen, att garnisonspastorsbefattningen har blivit mer och mer krävande, allt efter som arbetet med den andliga vården inom garnisonen har vuxit i omfång. Redan för länge sedan har det visat sig svårt att jämte en annan prästerlig ordinarie befattning medhinna att bestrida allt det, som kan krävas av garnisonens pastor. Tanken att erhålla en särskild prästman anställd såsom garnisonspastor har därför gång på gång trängt sig fram, men den har måst tillbakavisas redan på grund av bristen på krafter inom den prästerliga banan.

Enligt vad biskopen i Luleå stift har meddelat mig, blir emellertid från och med instundande juli månad denna brist så pass täckt, att en yngre prästman från stiftet skulle kunna avses enbart för uppehållande av befattningen såsom garnisonspastor. Det är då synnerligen önskvärt att genast kunna begagna detta gynnsamma tillfälle för att bättre tillgodose den andliga vården inom garnisonen, än som är möjligt, då garnisonspastor har en annan tjänst såsom sin huvudsakliga.

Den nuvarande innehavaren av befattningen såsom garnisonspastor har för övrigt redan vid sin utnämning till kyrkoherde uti Överluleå hemställt om entledigande, men då förmåtts att tills vidare kvarstå på grund av omöjligheten att erhålla en annan lämplig och till behållande av befattningen under erforderlig tid villig prästman. Enahanda framställning har han för övrigt gång efter annan under hand förnyat, ehuru han inför omöjligheten att ordna successionen alltjämt har samtyckt till att kvarstå. Nu, då prästbristen icke längre gör ett personalombyte otänkbart, har han emellertid ingivit underdånig framställning om att bliva entledigad från och med den 1 instundande juli.

Med hänsyn till ovan framhållna synpunkter finner jag mig böra på allt sätt medverka till att denna ansökan, vars ingivande på grund av omständigheterna redan har måst uppskjutas omkring åtta år, nu kan bliva i nåder bifallen. Givetvis måste dock frågan om att förvärva en fullt lämplig efterträdare först vara ordnad. Då uppställer sig emellertid spørgsmålet om avlöningens storlek. För de för närvarande utgående avlöningsförmånerna kan man givetvis icke påräkna att erhålla en garnisonspastor, som helt ägnar sig åt det med denna befattning sammanhängande arbetet. Det är nämligen synnerligen angeläget, dels att garnisonspastorn har flera års praktisk prästerlig verksamhet, innan han erhåller detta förordnande, dels att avlöningen icke är så knapp, att garnisonspastorn för att vinna godtaglig försörjning för sin familj föranledes att söka sig bort till en bättre betald anställning, så fort som möjlighet härtill yppar sig, ty tjänstgöringen vid garnisonen är en så speciell prästerlig gärning, att den ovillkorligen kräver ett eller annat års erfarenhet, innan förtrogenhet med dess skiftande sidor kan påräknas.

Biskopen i Luleå stift har med hänsyn till levnadsomkostnaderna och övriga prästers avlöning härstädes för mig förklarat sig anse, att ett extra arvodes-tillägg på 1,800 kronor per år skulle vara lämpligt. Med ett dylikt borde man

kunna påräkna en sådan sammanlagd avlöning åt garnisonspastorn, att han kunde hava anledning att kvarstanna uti befattningen uti åtminstone tre år.

Med anledning av ovanstående skulle alltså ett extra tillskott till arvodet för garnisonspastorn vid kommandantskapet i Boden på 1,800 kronor per år erfordras från och med den 1 instundande juli.

Hos Eders Kungl. Maj:t får med anledning av ovanstående i underdånighet jag hemställa,

att åt garnisonspastor vid kommandantskapet i Bodens fästning till enligt stat nu utgående avlöningsförmåner ett tillskott av adertonhundra (1,800: —) kronor per år måtte i näder anvisas från och med den 1 instundande juli månad.

Boden den 15 maj 1935.

Underdånigst

Axel Lagerfelt

Tf. kommandant.

/ S. Rydman.

Avskrift.

Bilaga 2.

Till Konungen;

i anledning av en utav kommandanten i Bodens fästning gjord framställning rörande omläggning av garnisonspastorsbefattningen i Boden samt om anvisande utöver gällande stat av särskilda medel för befattningens uppehållande från och med den 1 juli 1935.

Underdånigt utlåtande.

Av Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 350 till 1921 års riksdag angående lönerreglering för arméns och marinens personal m. m. sid. 187, 189 och 196 framgår, att arvodet till innehavaren av befattningen såsom garnisonspastor i Boden avsetts såsom ersättning åt person, vars hela arbetstid icke behövde tagas i anspråk för befattningens skötande.

I samband med lönerregleringen gjordes allenast den jämkning i fråga om det för befattningen tidigare fastställda arvodet, 3,000 kronor, jämte tillfälligt tillägg därå till belopp av 600 kronor, att den sammanlagda ersättningen — i enlighet med de för lönerregleringens genomförande allmänt tillämpade grunder — höjdes med i runt tal 16 procent. Arvodet bestämdes i enlighet härmed till 4,200 kronor. Härjämte upptogs förmånen av kallortstillägg för befattningens innehavare.

I fråga om befattningens art liksom de därmed förenade förmåner har sedermera icke vidtagits någon ändring.

Med det föreliggande förslaget avses, att, för tillgodoseende i erforderlig omfattning av den prästerliga verksamheten inom Bodens garnison, befattningen för garnisonspastorn snarast möjligt skulle så till vida ändras, att den prästman, som förordnas uppehålla densamma, uteslutande toges i anspråk för göromålen såsom garnisonspastor.

Av framställningen synes framgå dels att den nuvarande ordningen, enligt vilken kyrkoherden i Överluleå församling med sin ordinarie befattning för-

enar nämnda göromål, icke kan bibehållas för tid efter utgången av juni månad 1935, *dels ock* att icke heller annan inom församlingen anställd prästman kan anlitas för fullgörande av göromålen ifråga. Under dessa förhållanden synes det erforderligt, att ovan angivna ändring beträffande befattningens art kommer till stånd.

Såsom framställningen utvisar, läser åtgärd härutinnan icke kunna anbefallas med mindre särskilda medel — utöver ovan angivna enligt vederbörlig stat anslagna förmåner för garnisonspastorns avlönande — ställas till förfogande.

Departementet, som icke finner något att erinra mot, att vid befattningens förändring arvudet höjes med 1,800 kronor, anser visserligen, att något slutligt beslut härutinnan icke kan ifrågakomma annat än i samband med framläggande för 1936 års riksdag av förslag till ändrad stat för kommendantskapet i Boden. Departementet vill emellertid ifrågasätta, om icke, med hänsyn till föreliggande omständigheter, medgivande bör lämnas därtill, att från lantförsvarets anslag till extra utgifter må för beredande av tillfälligt tillskott till nuvarande arvode åt garnisonspastorn under budgetåret 1935/1936 utgå ett belopp av 1,800 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg.

Stockholm den 25 maj 1935.

Underdånigst

Th. Wijnblad h.

Carl Edv. Sterky.

/ *Edvin Ström.*

Avskrift.

Bilaga 3.

Kungl. Maj:ts nådiga vilja är, att domkapitlet i Luleå i detta ärende avger underdånigt utlåtande.

Stockholm den 21 juni 1935.

På nådigste befallning:

Eric Sverne.

Underdånigt utlåtande av domkapitlet i Luleå.

Med återställande av inneliggande remissakt får domkapitlet i underdånighet anföra följande.

Enligt domkapitlets förmenande är den nuvarande ordningen, enligt vilken en av de ordinarie prästmännen inom Överluleå församling vid sidan av sin tjänst uppehåller befattningen såsom garnisonspastor, även till stort men för församlingsvården inom församlingen. För att det kyrkliga arbetet inom den folkrika och vidsträckt församlingen skall kunna bedrivas med den intensitet, som för närvarande fordras, måste nämligen samtliga inom församlingen anställda präster ägna hela sin tid åt detta arbete. Enskilda församlingsmedlemmar hava också uttryckt sitt missnöje med den nuvarande anordningen. Då dessutom garnisonspastorstjänsten helt kräver sin man, och numera inom stiftet finnes god tillgång på prästerliga krafter, synes det domkapitlet därför vara synnerligen angeläget, att en ändring av förhållandena snarast möjligt åstadkommes.

Enär det emellertid torde bli va hart när omöjligt att med det nuvarande för tjänsten utgående arvodet till tjänsten erhålla en välmeriterad prästman, som kan tänkas kvarstanna vid tjänsten under någon längre tid, anser domkapitlet det nödvändigt, att arvodet höjes.

Med anledning härav får domkapitlet i underdånighet varmt tillstyrka, att åtgärder, på sätt kungl. arméförvaltningens civila departement i sitt utlåtande föreslagit, snarast möjligt måtte vidtagas för höjande av det till garnisonspastorn för närvarande utgående arvodet med 1,800 kronor för år räknat.

I detta ärendes handläggning hava deltagit undertecknad biskop samt lektorn Lundblad ävensom adjungerade ledamöterna kontraktsprosten Nordberg, stiftssekreteraren Caap och t. f. stiftssekreteraren Klefbom, tillika föredragande.

Luleå domkapitel den 1 juli 1935.

Underdånigst.

På domkapitlets vägnar:

O. Bergqvist.

/ Halvar Klefbom.

Transumt.

Bilaga 4.

Utdrag ur arméförvaltningens underdåniga skrivelse den 31 augusti 1935 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1936/1937.

Kommendantskapet i Boden.

Å staten för kommendantskapet i Boden finnes under rubriken »övrig personal» uppförd en befattning för en garnisonspastor med ett arvode av 4,200 kronor jämte kallortstillägg.

Uti underdånig skrivelse den 15 maj 1935 har kommendanten i Bodens fästning gjort framställning om reglering av ifrågavarande arvode samt till stöd därför anført i huvudsak följande.

Med hänsyn till det nuvarande arvodets storlek vore befattningen såsom garnisonspastor att betrakta såsom en bisyssla, vars innehavare vore hänvisad att dessutom innehava annan ordinarie prästerlig befattning. I den mån arbetet med den andliga vården inom garnisonen vuxit i omfattning, hade det emellertid visat sig svårt för vederbörande att med sin ordinarie prästerliga befattning förena garnisonspastorsbefattningen, varför det framstått såsom ett önskemål att för befattningen förvärva en personal, som kunde uteslutande ägna sig åt densamma. Den bristande tillgången på prästerliga arbetskrafter hade visserligen hittills omöjliggjort en sådan anordning. Numera hade emellertid möjlighet yppats att för befattningen erhålla lämplig person, varigenom utsikt föreläge att kunna på ett tillfredsställande sätt tillgodose den andliga vården inom garnisonen. Då den ifrågasatte prästmannen avsåges skola uteslutande tagas i anspråk för göromålen såsom garnisonspastor, erfordrades emellertid en ökning av det för befattningen nu utgående arvodet, 4,200 kronor. Biskopen i Luleå stift hade med hänsyn till levnadskostnaderna

i orten och övriga prästers avlöning tillstyrkt en förhöjning av arvodet med 1,800 kronor för år räknat.

I anledning härav har kommandanten hemställt, att arvodet till garnisonspastorn måtte från och med den 1 juli 1935 utgå med ett sålunda förhöjt belopp.

Uti häröver avgivet underdånigt utlåtande den 25 maj 1935 har arméförvaltningens civila departement förklarat sig icke hava något att erinra mot att i samband med en sådan förändring av ifrågavarande befattning, som av kommandanten föreslagits, det med befattningen förenade arvodet höjdes med 1,800 kronor. Då frågan härom emellertid vore av beskaffenhet att böra underställas riksdagens prövning, föreslog departementet ett provisoriskt ordnande av avlöningsförhållandena för budgetåret 1935/1936. Ifrågavarande framställning är fortfarande på Eders Kungl. Maj:ts prövning beroende.

Under återopande av vad kommandanten och civila departementet sålunda anfört, får arméförvaltningen i underdånighet föreslå sådan ändring av staten för kommandantskapet i Boden, att den i staten uppförda anslagsposten till arvode åt garnisonspastorn höjes från 4,200 kronor med 1,800 kronor till 6,000 kronor.

Härav föranledes en höjning av statens slutsumma, nu 96,458 kronor, med 1,800 kronor till 98,258 kronor.
